

8. prednáška

10. november 2003

CAPM

Literatúra:

Kolář P.: Manažérske finance, kapitola 4

Brealey R. A., Myers S.C.: Principles of Corporate Finance ,Chapter 8

Ross A. R., Westerfield R.W., Jaffe J.: Corporate Finance, Chapter 10

Obsah prednášky:

1. N rizikových cenných papierov
2. Investovanie do bezrizikového cenného papiera
3. Trhové portfólio. Priamka kapitálového trhu.
4. CAPM. Priamka trhu cenných papierov.

Vytváranie portfólia - n rizikových cenných papierov

Príklad č. 1:

Uvažujme nasledujúcich 7 akcií. Tabuľka udáva korelačné koeficienty a štandardné odchýlky jednotlivých akcií:

	A	B	C	D	E	F	G	sigma
A	1	0.31	-0.08	0.14	0.18	0.25	0.42	16.3%
B		1	0.11	0.51	0.22	0.49	0.41	23.2%
C			1	-0.06	-0.16	0.03	-0.02	26.3%
D				1	0.32	0.2	0.2	30.1%
E					1	0.26	0.23	25.8%
F						1	0.78	18.9%
G							1	27.5%

Aká bude štandardná odchýlka portfólia zloženého z 1,2,..7 akcií ? Uvažujme rovnaké váhy jednotlivých akcií v portfóliu.

Diverzifikácia rizika

Riešenie č. 2:

počet akcií	1	2	3	4	5	6	7
std.odch.	0.163	0.161	0.141	0.147	0.139	0.132	0.138

Štandardná odchýlka v portfóliu s N rizikovými cennými papiermi

---

Príklad č. 2:

Uvažujme portfólio pozostávajúce z N rizikových akcií.

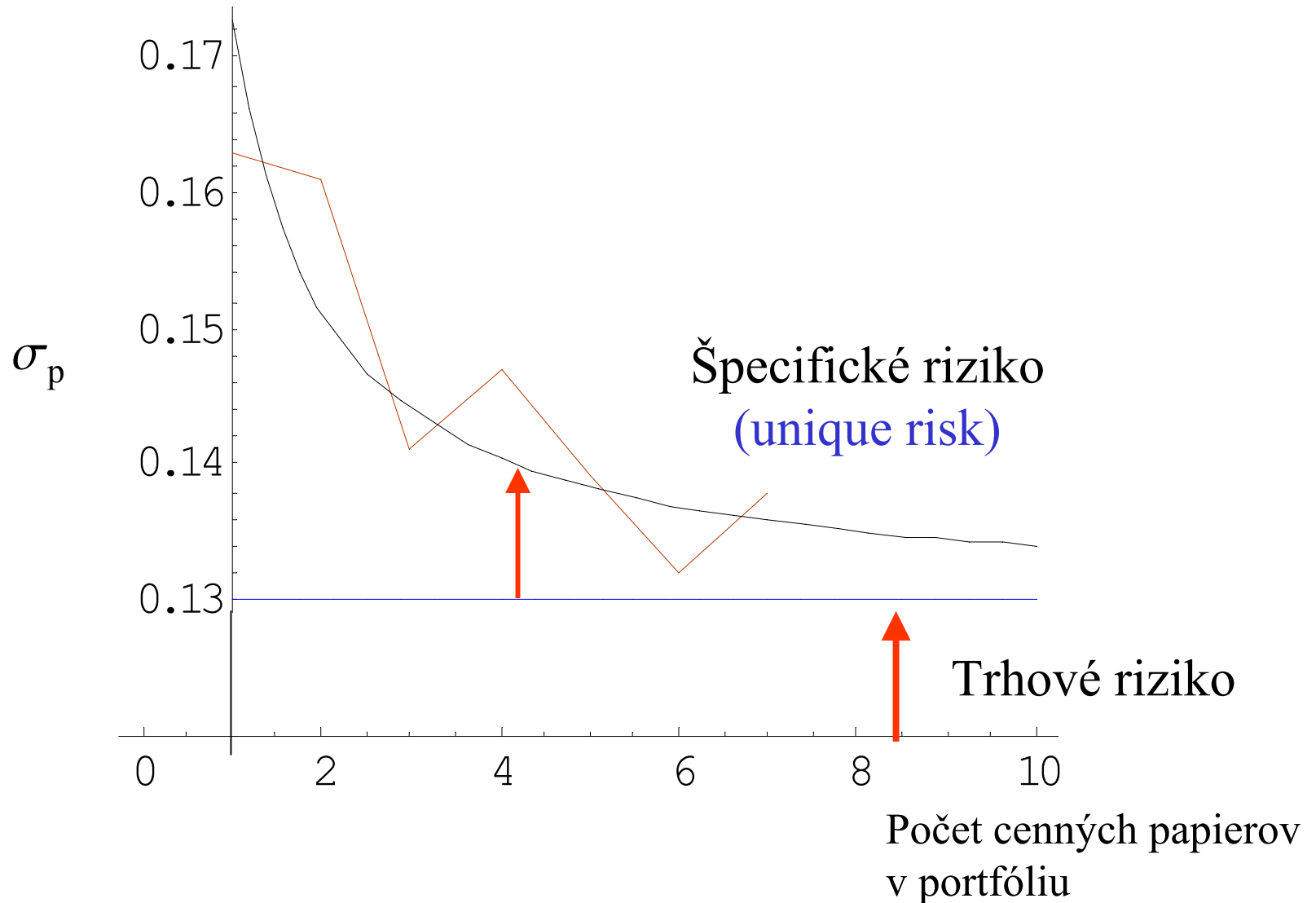
Predpokladajme, že všetky akcie majú rovnakú varianciu a aj všetky kovariancie sú zhodné. Ďalej predpokladajme, že všetky akcie sú v portfóliu zastúpené s rovnakou váhou. Aká je variancia takéhoto portfólia?

Záver:

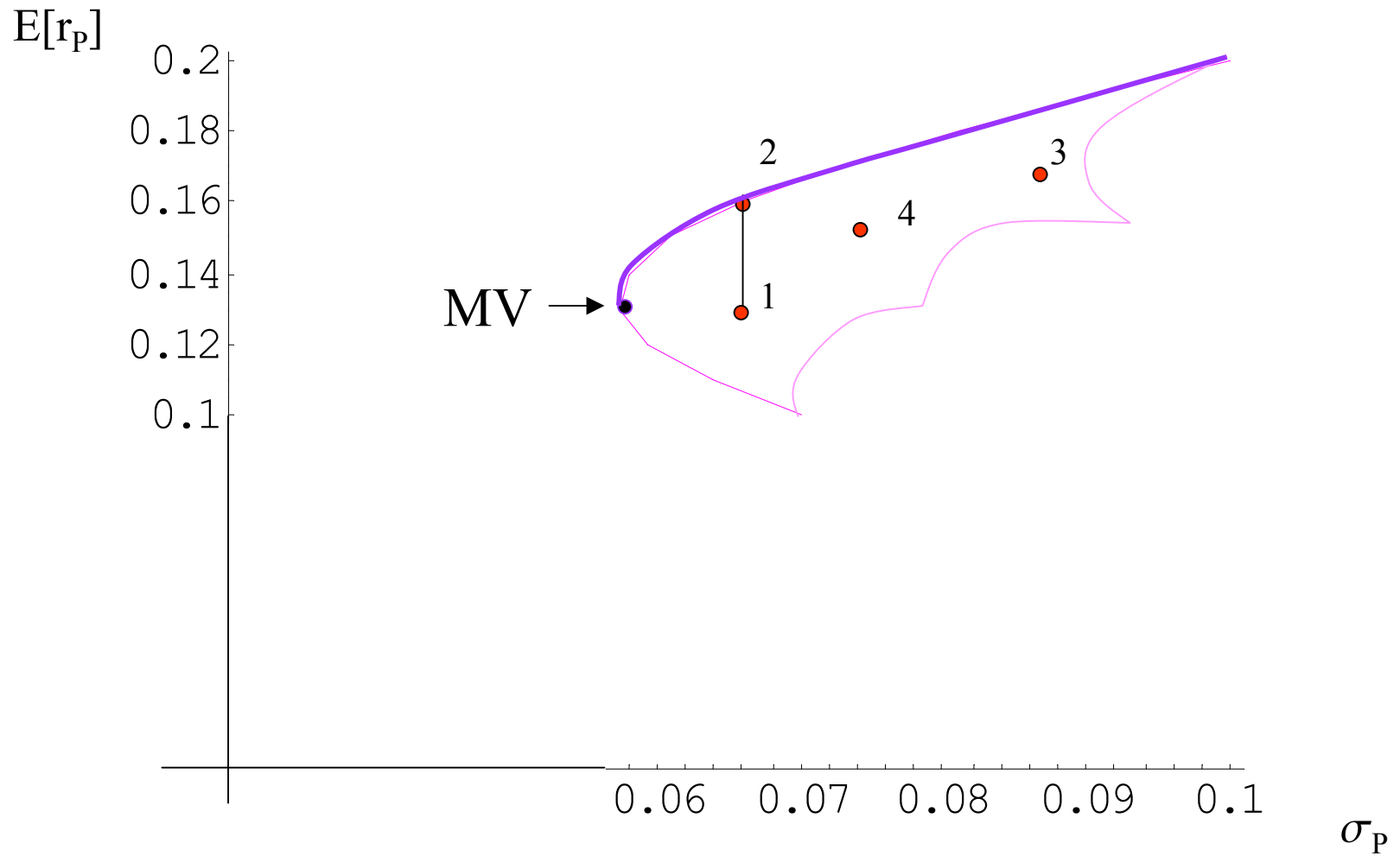
Variancia portfólia je viac závislá na kovarianciách medzi cennými papiermi ako na varianciách individuálnych cenných papierov.

Variancia portfólia (pre $N \rightarrow \infty$) = kovariancia medzi cen.pap.

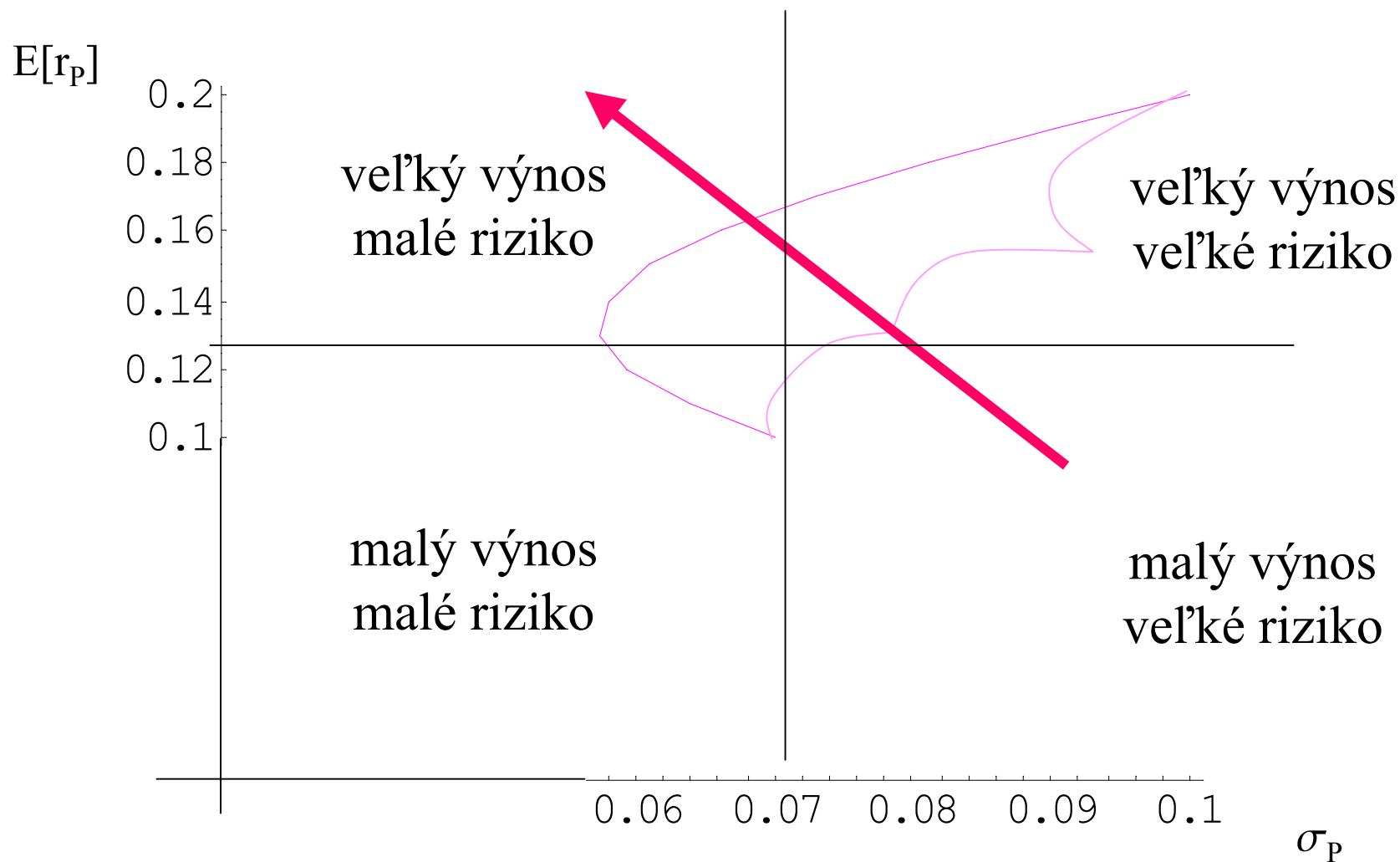
Hranice diverzifikácie

Efektívna množina

Efektivna množina

Bezrizikové investovanie

Príklad č.3: Pán Jožko Dlhopis (James Bond) zvažuje investovanie do akcií firmy „Vynálezy Mr. Q“ a investovanie do bezrizikového cenného papiera. Svoj majetok 1000 Sk chce rozdeliť v pomere 350 Sk do akcií a 650 Sk do bezrizikovej investície. Príslušné parametre udáva nasledujúca tabuľka:

	Očakávaný výnos	Štandardná odchýlka
Akcia	14%	0.2
Bezriziková investícia	10%	0
Portólio:350A+650BR	11.40%	0.07

Ako vyzerá množina všetkých dvojíc [štd.od, oč.výnos], ktoré investor Dlhopis môže vhodnou voľbou váh dosiahnuť?

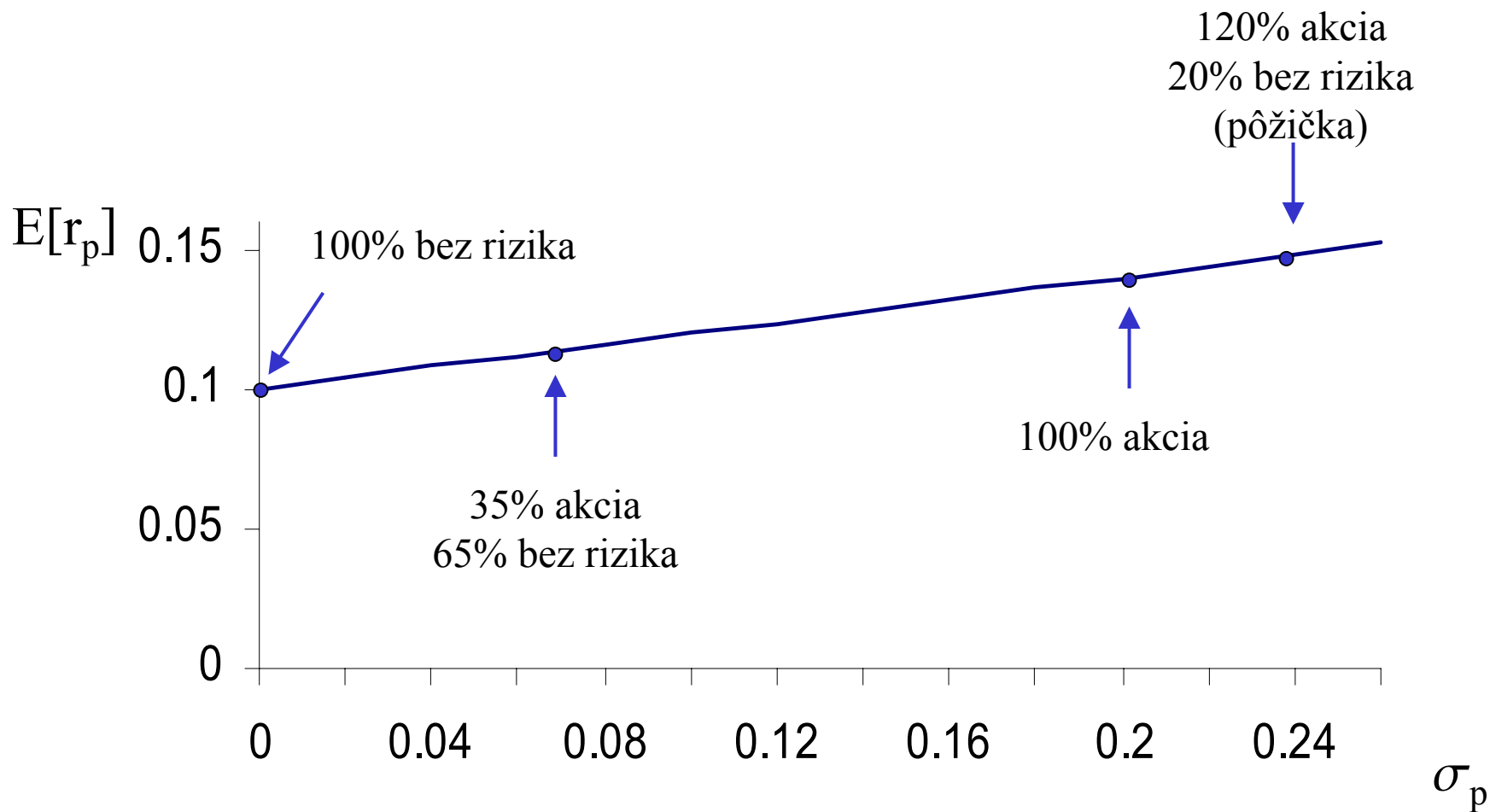
Portfólio: 1 rizikový + 1 bezrizikový cenný papier

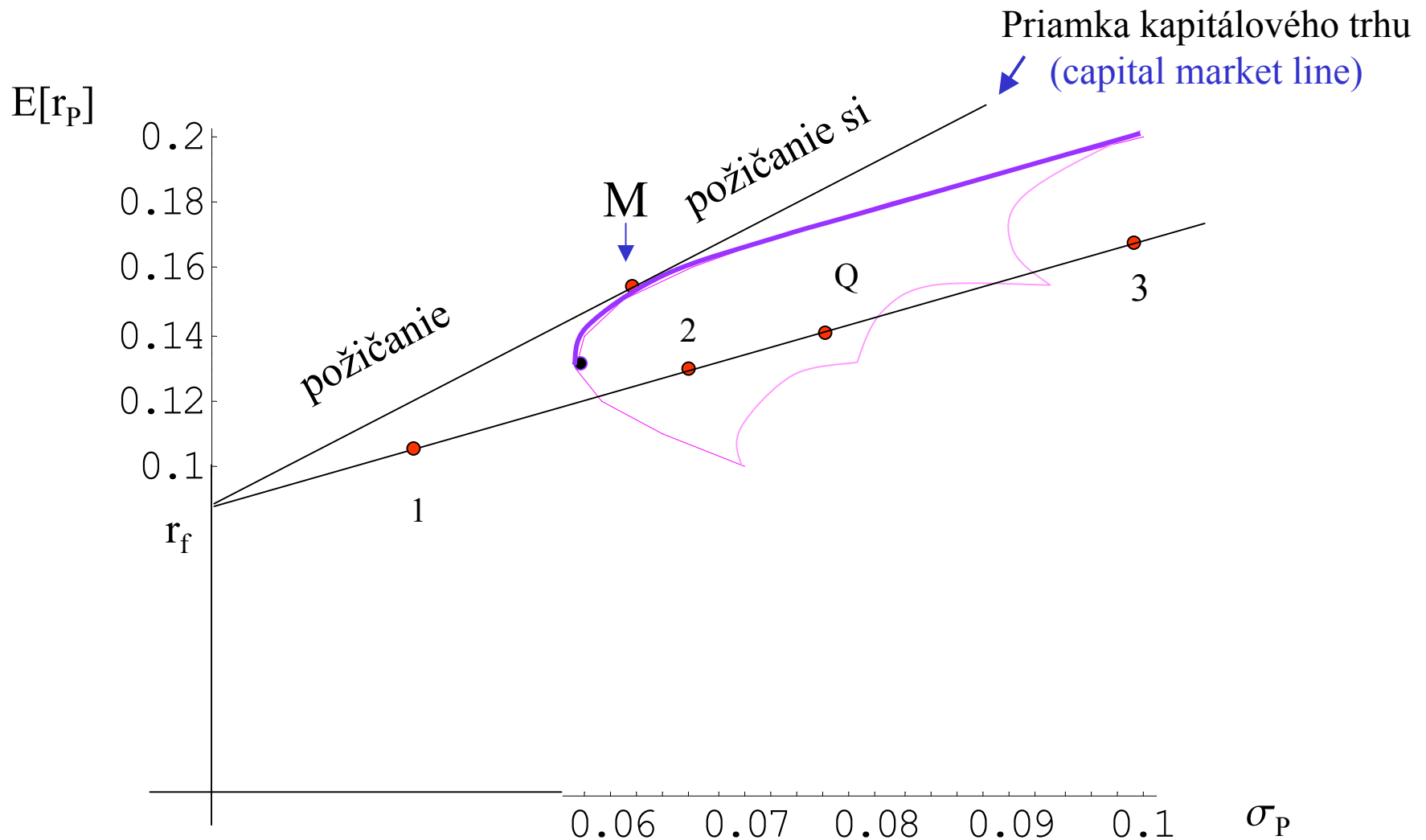
Bezrizika	Akcia	Očakávaný výnos	Štandardná odchýlka
100%	0%	10%	0%
90%	10%	10.40%	2.00%
80%	20%	10.80%	4.00%
70%	30%	11.20%	6.00%
60%	40%	11.60%	8.00%
50%	50%	12.00%	10.00%
40%	60%	12.40%	12.00%
30%	70%	12.80%	14.00%
20%	80%	13.20%	16.00%
10%	90%	13.60%	18.00%
0%	100%	14%	20%
-10%	110%	14.40%	22.00%
-20%	120%	14.80%	24.00%
-30%	130%	15.20%	26.00%

short selling

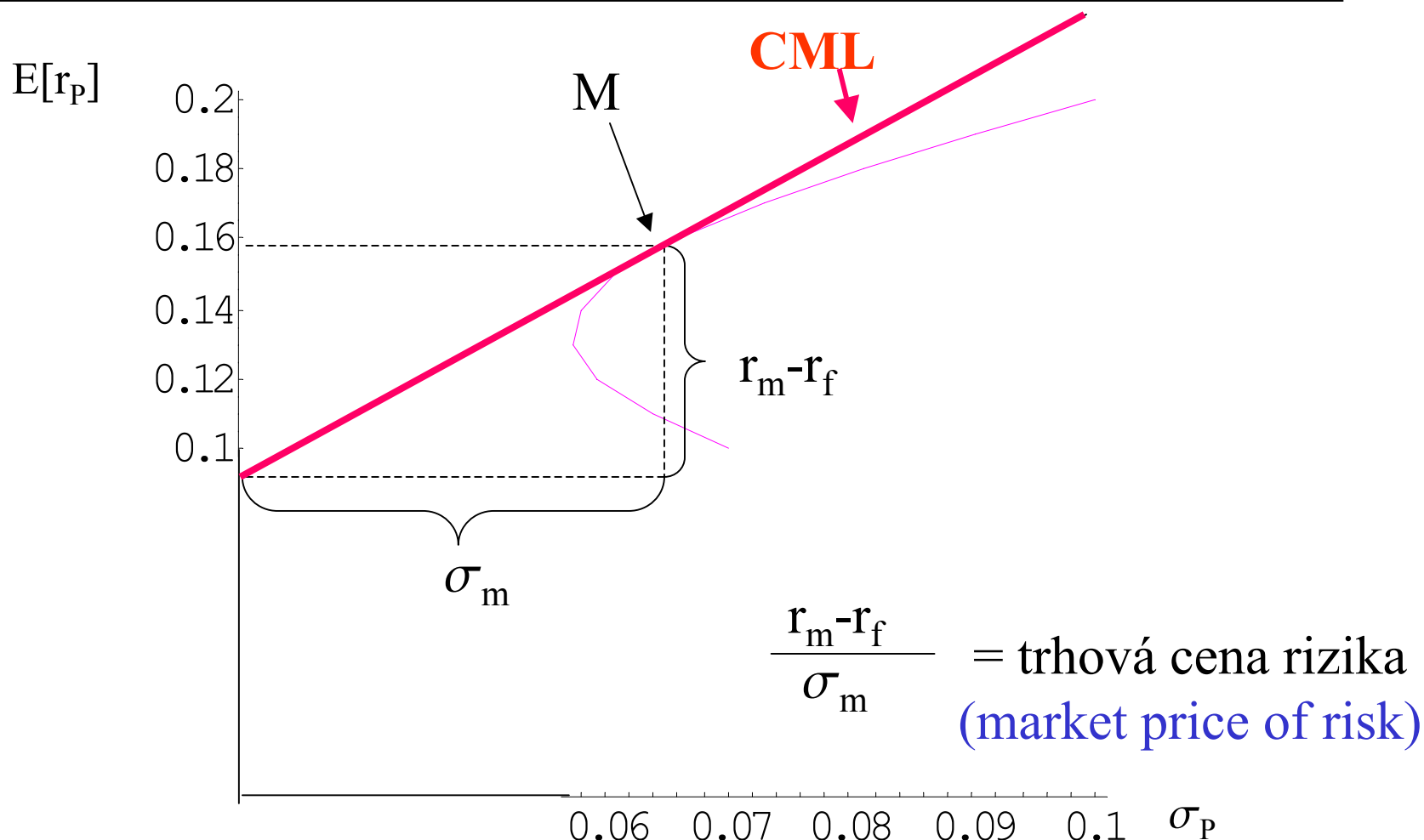
Portfólio: 1 rizikový + 1 bezrizikový cenný papier

Optimálne portfólio

Priamka kapitálového trhu

Rovnica priamky kapitálového trhu (capital market line)

$$r_p = r_f + [(r_m - r_f) / \sigma_m] * \sigma_p$$

Trhové portfólio

(market portfolio)

Separačný princíp.

Každý investor robí dve nezávislé rozhodnutia:

1. Na základe očakávaného výnosu, variancie a kovariancie medzi jednotlivými cennými papiermi určí efektívnu množinu rizikových cenných papierov. Potom určí trhové portfólio ako bod dotyku dotyčnice z bodu r_f k efektívnej množine.

Pri nájdení tohto bodu zohráva úlohu len odhad očakávaných hodnôt, variancií a kovariancií. Žiadne osobné charakteristiky ako napr. stupeň rizikovosti, nie sú potrebné.

2. Investor na základe svojej tolerancie k riziku si zvolí svoje portfólio ako kombináciu trhového portfólia M a bezrizikového cenného papiera.

Model oceňovania kapitálových aktív

Capital asset pricing model (CAPM)

Predpoklady modelu:

- rizikovo averzní investori
- homogénne očakávania
- existencia bezrizikového cenného papiera
- všetky cenné papiere sú perfektne deliteľné
- „frictionless market“
- neuvažujeme dane, obmedzenie „short-selling“

Ekvilibrrium na trhu

Jeden investor $\Rightarrow$ volí si trhové portfólio

Veľa investorov

pri predpoklade homogénnych očakávaní

(rovnaký zdroj informácií) $\Rightarrow$

$\Rightarrow$ všetci majú tú istú efektívnu množinu $\Rightarrow$

$\Rightarrow$ všetci investori si volia trhové portfólio

V praxi: trhové portfólio $\approx$ akciové indexy

CAPM

Vzt'ah medzi rizikom a očakávaným výnosom

Očakávaný výnos na trhu

$$\bar{r}_i = r_f + \text{prémia za riziko}$$

Ako určiť veľkosť prémie za riziko ?

$$\bar{r}_i = r_f + \beta_i (\bar{r}_M - r_f)$$

Model oceňovania kapitálových aktív

Individuálny cenný papier a riziko trhového portfólia

Citlivosť, ako cenný papier podlieha zmenám na trhu vyjadruje koeficient β :

$$\beta_i = \frac{\sigma_{im}}{(\sigma_m)^2}$$

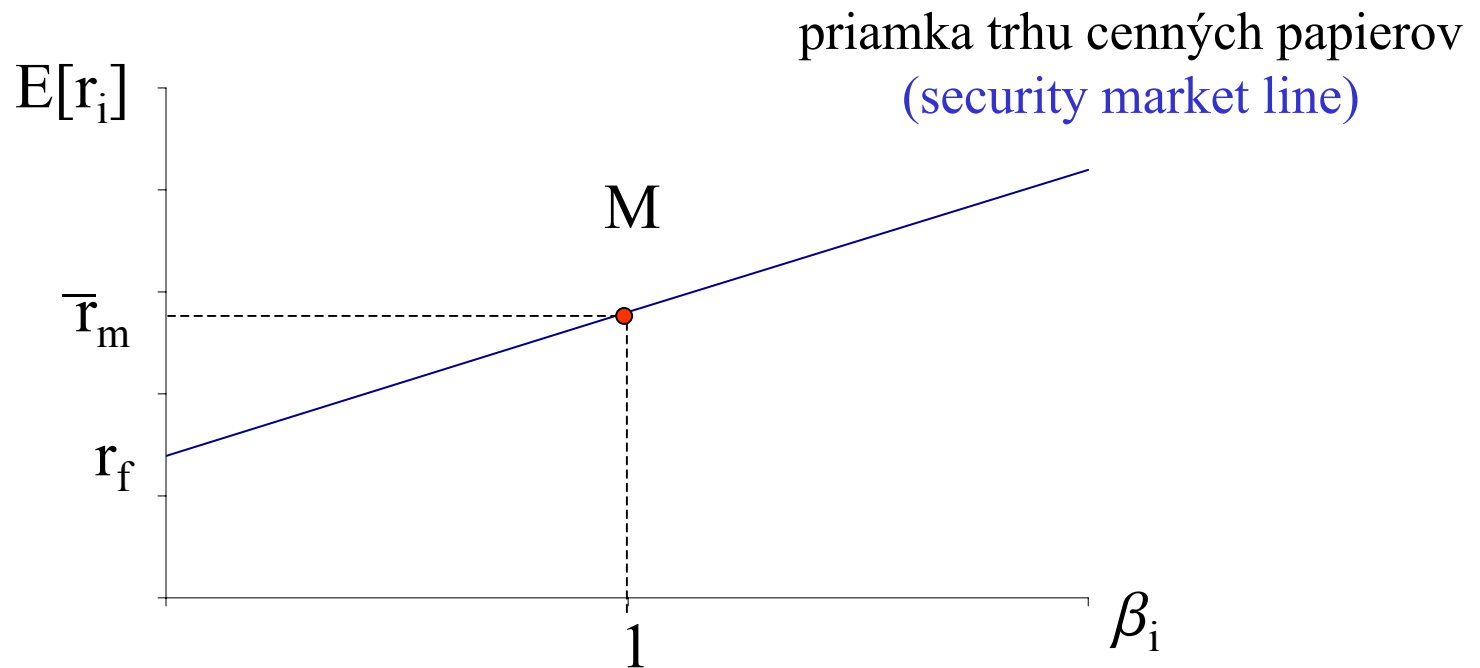
σ_{im} je kovariancia výnosu cenného papiera r_i a výnosu trhového portfólia r_m .

$(\sigma_m)^2$ je variancia trhového portfólia

- trhové portfólio $\beta = 1$
- bezrizikový cenný papier $\beta = 0$

Priamka trhu cenných papierov

Grafická reprezentácia CAPM:

$$\bar{r}_i = r_f + \beta_i (\bar{r}_M - r_f)$$

Poznámky ku CAPM

---

1. Rastúcosť
2. Linearita
3. Individuálne cenné papiere a portfólio
4. Rozdiel medzi CML a SML
5. „Iba“ model